

ukrainian agribusiness club

ПОЗИЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ

---

we create
agrifuture

ukrainian agribusiness club

ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В АПК

**СТАБІЛЬНІ ТА
КОНКУРЕНТНІ УМОВИ
ОПОДАТКУВАННЯ**

**ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЯ
РИНКУ МІНЕРАЛЬНИХ
ДОБРІВ**

**ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЯ
РИНКУ ЗАЛІЗНИЧНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ**

**ДЕТІНІЗАЦІЯ
АГРАРНОГО РИНКУ**

**ПРОПАГАНДА
ДОТРИМАННЯ
БІЗНЕС-ЕТИКИ**

we create
agrifuture

Щороку парламентом вносяться непрогнозовані зміни до ПКУ, які приймаються в грудні та вступають в дію з січня

Нещодавнє внесення змін до ПКУ про відміну відшкодування ПДВ при експорті **сої** з 01.09.2018 року по 31.12.2021 року та **ріпаку** з 01.01.2020 року по 31.12.2021 року призведе до:

позбавлення агровиробників близько 10 млрд грн щорічно

зниження інвестиційної привабливості

скорочення та зміни структури посівних площ під ріпаком та соєю

скорочення валютних надходжень від експорту насіння

Сектору необхідні конкурентні та стабільні правила гри для всіх учасників ринку

1

Прийняття законопроекту **№ 7403-2**, що повертає аграріям відшкодування ПДВ при експорті сої та ріпаку.

2

Введення мораторію на 7 років на зміни до ПКУ для аграріїв

За підсумками 2017 року
30% операцій з купівлі-продажу
с.-г. продукції знаходиться в тіні

Неповернена в Україну валютна
виручка при експорті зерна
за результатами останніх чотирьох
років оцінюється в **2 млрд USD**

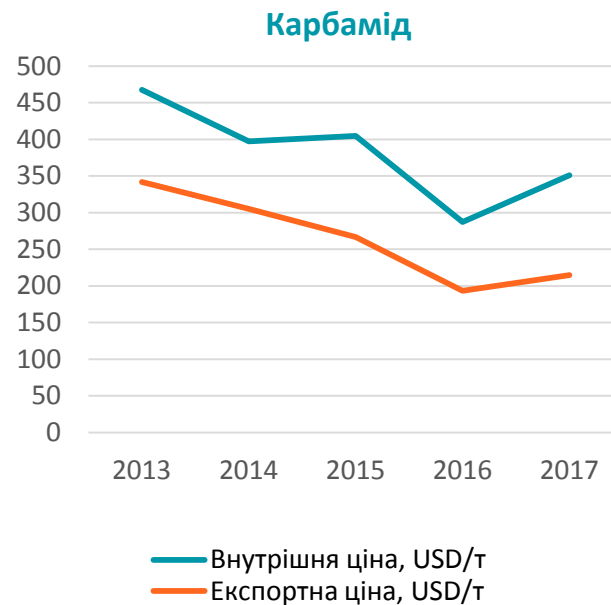
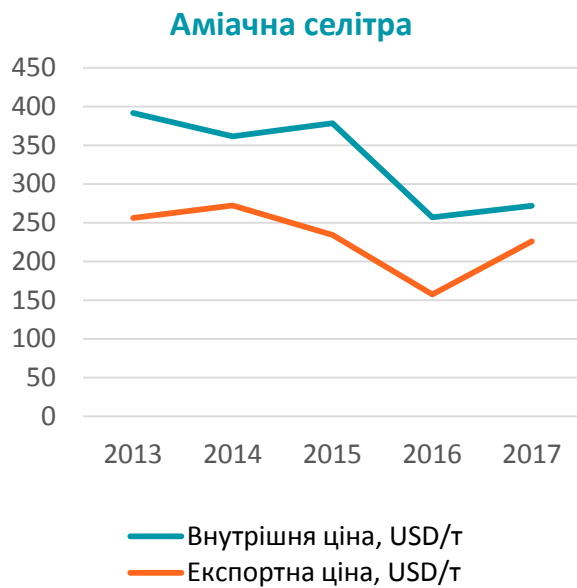
Втрати держбюджетом у вигляді податків на
прибуток за результатами останніх чотирьох
років склали близько **600 млн грн**

Прозорий бізнес потребує детінізації сектору

Необхідно внести зміни
до Податкового Кодексу України щодо
спеціального механізму оподаткування ПДВ
експортних операцій товарних позицій УКТЗЕД
1001-1008, 1201, 1205, 1206, 1207, 1507, 1512

Монополія на ринку обмежує доступ аграріїв до мінеральних добрив

Через штучне завищення цін на мінеральні добрива на внутрішньому ринку, українські аграрії щорічно переплачують **4-5 млрд гривень**

Необхідно створити конкуренцію на ринку мінеральних добрив, даючи аграріям незалежність від забаганок одного виробника

Запровадження

0% митної ставки

на ввезення добрив із усіх пунктів доставки, окрім Російської Федерації

Монополія Укрзалізниці, що працює в ручному режимі, є корумпованою та не може задовольнити потреб агросектору

Необхідна поступова корпоратизація Укрзалізниці та допуск приватних локомотивів на залізничні шляхи

>95%

Зношеність парку
тягових локомотивів

**Ручний розподіл
ЛОКОМОТИВІВ**

породжує корупцію
та призводить до затримок
на поставку продукції

~300 млн гривень

втрат на корупційних схемах

Прийняття законопроекту **№7316**
«Про залізничний транспорт України»

Внесення змін до Правил
технічної експлуатації
залізниць України

Відсутність інформації
про недобросовісних контрагентів
на ринку аграрної продукції

Формування бізнес-етики
серед членів УКАБ, порушення якої
нестиме репутаційні ризики

3 млрд гривень
Заборгованість внаслідок
співпраці з недобросовісними
контрагентами у 2017 році

Створення веб-платформи
«Чорний список контрагентів»

Попередження
шахрайських дій

Відмова у подальшій
співпраці з членами –
компаніями УКАБ

Прийняття **Кодексу ділової поведінки УКАБ** – дотримання правил і вимог Кодексу є обов'язковою умовою членства в УКАБ

ukrainian agribusiness club

ВІЛЬНИЙ ДОСТУП ДО ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
ТЕХНІКА**

АГРОХІМІЯ

НАСІННЯ

---

we create
agrifuture

Діюча процедура сертифікації сільськогосподарської техніки обмежує її доступ на ринок

Ускладнена процедура отримання сертифікату на тип техніки, з елементами корупційних ризиків

Вартість сертифікації сільськогосподарської техніки лягає на плечі аграрія — кінцевого покупця

Постачальники сучасної сільськогосподарської техніки повинні мати безперешкодний доступ на ринок

Внесення змін до Технічного регламенту №1367

Гармонізація Українського технічного регламенту з європейським законодавством, що дозволить визнавати європейські сертифікати

Комплексні законодавчі неузгодженості у сфері агрохімії

Заблокований доступ новітніх оригінальних ЗЗР до державних випробувань та подальшої реєстрації

Відсутність реальних вітчизняних потужностей та неадіяльність міжнародних механізмів утилізації непридатних пестицидів

Імплементация Угоди про Асоціацію з ЄС у сфері агрохімії здійснюється без об'єктивного експертного аналізу

Виробники та постачальники сучасних засобів захисту рослин повинні мати безперешкодний доступ на ринок та працювати в умовах чесної конкуренції

Прийняття законопроекту **№ 6606**

Задіяння механізму транскордонного перевезення непридатних для утилізації пестицидів

Стимулювання утворення національних утилізаційних підприємств

Застосування науково-обґрунтованого підходу при розробці НПА та залучення експертного аналізу міжнародного досвіду ЄС, США, Канади та інших високорозвинутих країн

Для завершення реформи державного регулювання галузі насінництва необхідна реалізація вимог діючого Закону

Недосконалість правового регулювання призводить до відставання України від першочергово отримання нових високопродуктивних сортів рослин

Суперечливість норм щодо імпорту насіння з міжнародними сертифікатами

Внести зміни до ЗУ «Про насіння і садивний матеріал»

В залежності від культури до **40 %** насіння не сертифікується

Налагодження роботи ДПСС як контролюючого органу у сфері насінництва

Неналежність або відсутність підзаконних НПА та Реєстрів, що необхідні галузі

- Фахове долучення членів УКАБ до розробки необхідних для галузі проектів НПА
- Приєднання України до схем сертифікації ОЕСР по олійних культурах
- Визнання еквівалентності систем сертифікації насіння

ukrainian agribusiness club

РОЗВИТОК АГРАРНОГО ЕКСПОРТУ

**СПРИЯННЯ РОЗШИРЕННЮ
АГРАРНОГО ЕКСПОРТУ**

**ПОСИЛЕННЯ ПОЗИЦІЙ
НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ**

---

we create
agrifuture

Незважаючи на рекордний ріст аграрного експорту, зовнішня торгівля характеризується обмеженою географією поставок та сталою товарною структурою

55%

експорту припадає
всього на **10** країн

топ-10 продуктів
складають **80%** експорту

55%

основних експортних
товарів — **сировина**

Відкриття нових ринків та розширення товарної структури експорту є пріоритетом для УКАБ

Сприяння розробці та
реалізації якісної секторальної
експортної стратегії

Експертний супровід УКАБ при
підписанні **ЗВТ** з Великобританією,
Туреччиною та Ізраїлем

Розробка проектів дозвільних
документів, необхідних для експорту
агропродовольчої продукції

Недотримання фітосанітарних вимог та слабке міжнародно-торгівельне лобі послаблюють позиції України на існуючих ринках

Ціль УКАБ – посилення позицій на існуючих ринках та представлення України як надійного партнера

>90

випадків нотифікації при експорті зерна з України у 2017 році

0

Скарг України до СОТ

Виділення для України квот в рамках ЗВТ для продукції, котра не експортується

Налагодження взаємодії між всіма учасниками ринку, в тому числі — міжнародними асоціаціями агровиробників

Експертне підсилення міжнародно-торгівельного лобі в аграрному секторі

Наголошення на необхідності запровадження інституту **аграрних аташе** у країнах активної торгівлі

ukrainian agribusiness club

ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ

**ЗАПРОВАДЖЕННЯ
КОНКУРЕНТНОГО
РИНКУ ЗЕМЕЛЬ**

**РОЗВИТОК
МЕЛІОРАЦІЇ**

**ВИПРАВЛЕННЯ
ПРАВОВИХ КОЛІЗІЙ
У ЗЕМЕЛЬНІЙ СФЕРІ**

**СПРИЯННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
ЗЕМЕЛЬ**

**БОРОТЬБА
З ТІНЬОВОЮ
ОРЕНДОЮ ЗЕМЕЛЬ**

we create
agrifuture

Заборона відчуження земель сільськогосподарського призначення сьогодні є гальмом, що стримує розвиток агросектору

Відкриття ринку землі із конкурентними правилами гри на умовах, що сприятимуть розвитку бізнесу

38,2 млн га

90 % с.-г. земель
вилучені з обігу

~4 млрд грн.

недоотриманих коштів від
операцій купівлі-продажу
землі щороку

Земельна сфера одна
з найбільш корупційних
за даними **Transparency
international**

Розвинений
тіньовий ринок купівлі-
продажу земель

Умови ринку землі:

- Рівні права та обов'язки для всіх учасників ринку с.-г. земель
- Електронні торги для продажу державних земель
- Захист прав орендарів

Чинні норми законодавства у земельній сфері досі містять значні прогалини та колізії, що у симбіозі з мораторієм ще більше ускладнює господарювання

Законодавче виправлення прогалин у законодавстві — необхідний процес для налагодження стабільного ведення аграрного бізнесу

27 років

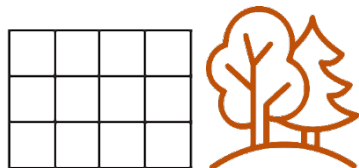
триває земельна реформа в Україні,

але досі не врегульованими залишаються:

Землі колективної власності

Польові дороги та лісосмуги

Невитребувані паї

Земельна децентралізація
Передача державних земель громадам, що володіють інформацією про більш ефективне їх використання
Законопроект №4355

Встановлення законного механізму отримання громадою власності над землями, правовий режим яких досі не врегульований
Законопроект №7118-1

Подрібнення земельних масивів після розпаювання у 90-х роках ускладнює господарювання

Впровадження механізмів консолідації скорочує операційні витрати підприємств та дозволяє збільшувати орендну плату

4,6 МЛН

договорів оренди
приватних
земель

> 1 млрд гривень

витрачають аграрії на
адміністрування земельного банку

Сприяння створенню законодавчого механізму обміну правами користування в умовах мораторію

Забезпечення можливості формування масивів у власності після відкриття ринку землі

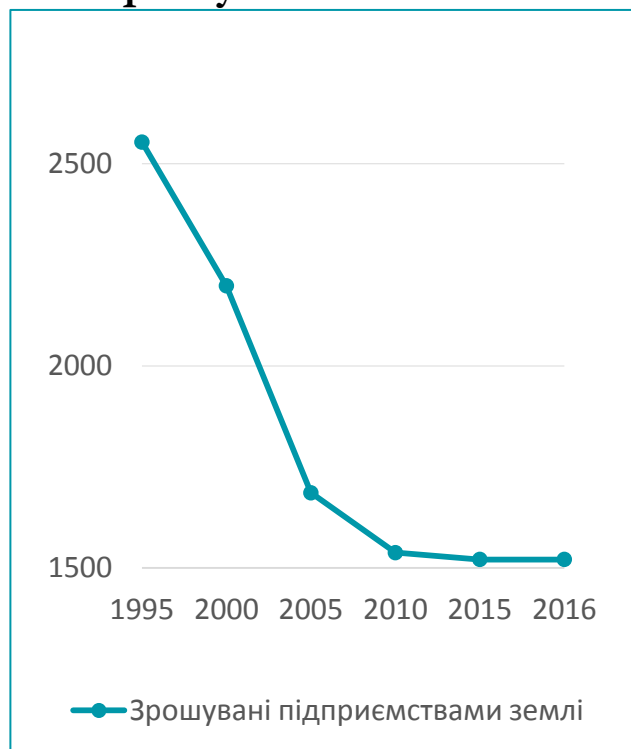
Втрати від обмежень у використанні широкозахватної техніки через недостатність площі масиву

Підтримка законопроекту щодо оптимізації земельних масивів **№6049-1**

Підвищення засушливості південних регіонів вже надало цим територіям статусу зони ризикованого землеробства

Збільшення площ зрошуваних земель можливе за рахунок приватних інвесторів та аграрних виробників

Площі під зрошуваними землями

>35%

Скоротилася площа зрошуваних с.-г. угідь

>2,5 млн. га

потребують зрошення

~900 тис. га

систем зрошення поки що можливо відновити за відносно незначні кошти

Необхідно створити законодавчі умови передачі меліоративних систем в концесію

Стимулювання державою відновлення зрошувальних систем

Сприяння Уряду у розробці та реалізації «Стратегії відновлення систем зрошення»

Тіньовий обробіток с.-г. земель

~ 6 млн га

у тіньовому обробітку

~ 10 млрд

недоотриманих коштів
від тіньового обробітку

Спотворення
конкуренції

Чесні та прозорі правила гри із сплатою податків та звітністю за кожен гектар

Прийняття законопроекту,
що передбачає впровадження
мінімального податкового
соціального зобов'язання
на кожен гектар

ukrainian agribusiness club

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА

**ЗНИЖЕННЯ СТАВКИ
ПДВ ДЛЯ АГРАРНОЇ
ПРОДУКЦІЇ**

**ЗБІЛЬШЕННЯ
КАПІТАЛЬНИХ
ІНВЕСТИЦІЙ**

**ЗБІЛЬШЕННЯ
АГРАРНОГО
ВАЛОВОГО ПРОДУКТУ**

we create
agrifuture

На фоні низької платоспроможності громадян собівартість виробництва є одним із ключових факторів для виробників

Зниженню собівартості сприятиме зниження ставки ПДВ для виробників аграрної продукції, що є звичною практикою у розвинених країнах

23%

Зростання витрат с.-г. виробництва у 2017 році

Зростання цін на корми, що складають **50-70%** собівартості продукції тваринництва

10%

Ставка ПДВ на с.-г. продукцію

Підтримка законопроекту

№ 7420-1

Падіння попиту через низьку платоспроможність

-29,5%

-38,1%

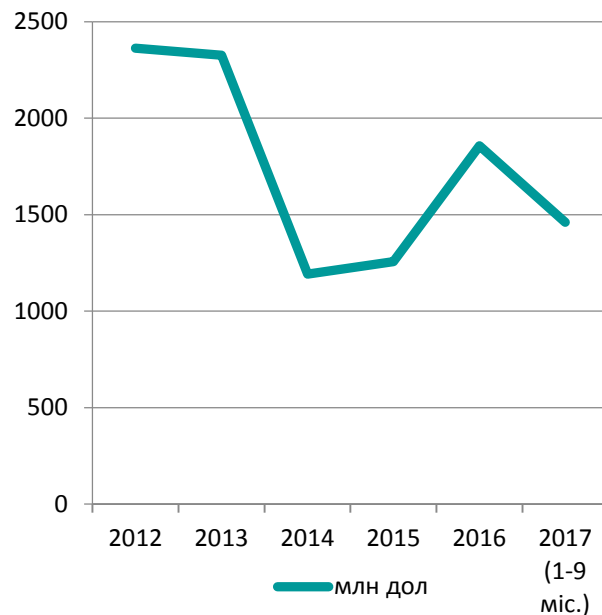
-22%

Нестабільність інвестицій стримує
ріст продуктивності виробників
та рівень їх інноваційності

Пріоритетом є підтримка українських
інноваційних інжинірингових компаній
і допомога при впровадженні
розроблених рішень у виробництво

Динаміка капітальних інвестицій

- Нестабільна ситуація з ростом капітальних інвестицій
- Недостатність залучених коштів для оновлення основних фондів
- Низький і повільний рівень залучення інноваційних технологій

Впровадження систем
точного землеробства

До 20%

Підвищення
врожайності

До 30%

Скорочення
витрат

Доповнення державної програми
компенсації вартості техніки
**переліком інноваційних
технологій та обладнання**

СТИМУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ З ДОДАНОЮ ВАРТІСТЮ

Стимулювання
доданої вартості

ПОЗИТИВНІ КЕЙСИ
(держпідтримка)

Цільова підтримка

Підтримка за утримання
молочного стада

Компенсація вартості
племінних тварин і матеріалів

Підтримка садівництва
та виноградарства

+4%

збільшення поголів'я
корів (прогноз Уряду)

здешевлення утримання
молочних порід

Збільшення суми компенсації **x 2 рази**

Покращення динаміки
поголів'я тварин

Підтримка експорту свіжих ягід
(2016 – 8,8 млн \$, 2017 р. – 11,5 млн \$)

Імпортозаміщення і стимулювання
доданої вартості

ВАЖЛИВО: програми повинні стабільно діяти і фінансуватися протягом 5-7 років, навіть у поєднанні з податковими пільгами, для відновлення конкурентоспроможності бізнесу і подальшої самостійної діяльності

ukrainian agribusiness club

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АГРОБІЗНЕСУ

**УДОСКОНАЛЕННЯ
ТРУДОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА В АПК**

**ЗАЛУЧЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ
ДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ
АГРАРНОЇ ОСВІТИ**

**СПРИЯННЯ
РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД**

**ЕКОЛОГІЧНЕ
БЛАГОПОЛУЧЧЯ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ**

we create
agrifuture

Застаріле трудове законодавство для сезонних працівників не відповідає реаліям сучасного сільськогосподарського виробництва

Змінюються технології – змінюється виробничий період

1997 рік

було затверджено Список сезонних робіт і сезонних галузей, частина з яких вже не актуальні

Непродуктивні витрати підприємства на оплату праці (у період коли не відбуваються виробничі процеси)

Необхідно розширити перелік сезонних робіт і сезонних галузей, додавши до списку сільськогосподарські культури, виробничий період яких не перевищує шести місяців

Аграрний бізнес відчуває дефіцит кваліфікованих молодих працівників виробничих спеціальностей

Бізнес готовий долучатися до навчання майбутніх фахівців та сприяти набуттю ними практичних навичок

Відсутність практичного досвіду молодих фахівців

Небажання молоді працювати у сільській місцевості

Створення **4 регіональних навчально-практичних центрів** для підготовки фахівців за робітничими професіями для агросектору

Впровадження **дуальної освіти** у співпраці з аграрним бізнесом

Обов'язковість мінімум **піврічного практичного семестру** в модернізованих освітніх програмах

Тіньова торгівля с.-г. продукцією та тіньовий обробіток землі призводять до недоотримання громадами надходжень у бюджет

~6 млрд грн
недоотримано
місцевими бюджетами

Стимування
розвитку сільських
громад

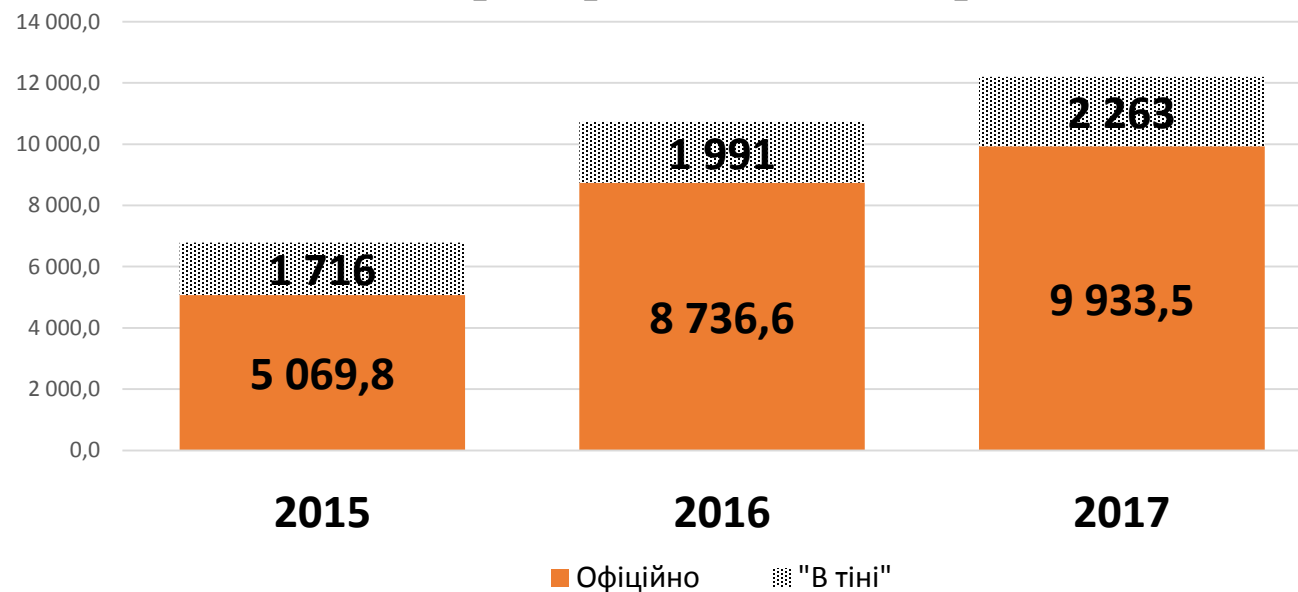
Низька соціальна
відповідальність
агровиробників

Розвиток місцевих громад повинен підтримуватися місцевим бізнесом

Збільшення
надходжень через
«детінізацію
бізнесу»

Розробка ефективних **програм соціальної відповідальності** місцевого бізнесу – соціальні проекти, розвиток інфраструктури, і т.д.

Надходження податків до місцевих бюджетів від агровиробників, млн грн

Неконтрольоване ведення аграрного виробництва без дотримання технологій та екологічних норм

~41%

Деградованих земель від загальної кількості с.-г. угідь

Неконтрольоване внесення пестицидів окремими виробниками без дотримання технологій

Проблема утилізації промислових відходів

Прозорий бізнес повинен дотримуватися екологічних стандартів

Необхідна інформаційна кампанія про дотримання екологічних стандартів в аграрному виробництві

Члени УКАБ за екологічно чисту країну

+8-10 млрд гривень

приноситимуть в бюджет
щороку лише
першочергові кроки

~4 млрд гривень

недоотриманих коштів від операцій
купівлі-продажу землі щороку

4 млрд гривень

недоотримано місцевими бюджетами

~300 млн гривень

втрат на корупційних схемах
з отримання вагонів і локомотивів

~100 млн з ПДФО

за рахунок зростання орендної плати
консолідованих земель

+30-50 млрд гривень

валового аграрного продукту
принесе відкладений економічний
ефект вжитих заходів
протягом 5 років